

A TANÁCS VÉLEMÉNYE

Olaszországnak a 2009–2012-es időszakra vonatkozó aktualizált stabilitási programjáról

(2010/C 142/03)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT FOGALMAZTA MEG:

- (1) A Tanács 2010. április 26-án megvizsgálta Olaszország 2009–2012-es időszakra vonatkozó aktualizált stabilitási programját.
- (2) Noha a háztartások alacsony eladósodottsága és a viszonylag szilárd pénzügyi ágazat némi védelmet nyújtott a globális pénzügyi válsággal szemben, a rendszer alacsony termelékenységnövekedéshez vezető, mélyen gyökerező strukturális hiányosságai már jóval a globális visszaesés előtt meggyengítették az olasz gazdaságot. Öt negyedévi csökkenés után a GDP 2009 harmadik negyedévében ugrásszerűen nőtt, de a negyedik negyedévében ismét enyhén csökkent. A recesszió a munkaerőpiacot fáziskéssésl érintette: hatásai 2009-ben inkább a ledolgozott munkaórák számában nyilvánultak meg, és nem a foglalkoztatottak számában; a kimaradt munkaórák miatt kiesett fizetés ellentételezésére sok munkás – főleg a leginkább sújtott feldolgozóiparban – a bérkiegészítő alapot vette igénybe. A kormányzati válságkezelés az államadósság magas szintjét figyelembe véve, a fokozott kockázatkerüléssel összefüggésben megfelelő volt. 2008 utolsó negyedéve óta a kormány több intézkedést hagyott jóvá a pénzügyi ágazat stabilitásának megerősítésére, a bizalom helyreállítására és a bajba jutott vállalkozások és háztartások megsegítésére. A kormány számításai szerint a gazdaságélénkítő intézkedéseket a források átcsoportosításával és a bevételek növelésével teljes körűen finanszírozni tudták, így azok nem befolyásolták a hiány mértékét. A kormány prudens fiskális politikája ellenére a gazdasági visszaesés jelentős hatást gyakorolt az olasz államháztartásra. A GDP-arányos államháztartási hiány 2008 és 2009 között 5,3 %-ra nőtt (ezt a statisztikai hivatal 2010. március 1-jén kiadott becslése is megerősítette). Mindezek miatt a Tanács, az igen magas adósságrátára is tekintettel,

2009. december 2-án úgy határozott, hogy Olaszországban túlzott hiány áll fenn, és annak megszüntetésére 2012-t tűzte ki határidőül. Az elkövetkező években az államháztartás fenntartható pályán tartásához szükséges költségvetési konszolidáció mellett Olaszország gazdaságpolitikájának fő feladata az lesz, hogy elősegítse a termelékenységnövekedés gyors és tartós élénkülését, ezáltal helyreállítsa a versenyképességet és gyorsítsa az ország potenciális GDP-jének alacsony ütemű növekedését. A termelékenységi kihívás megválaszolásához elengedhetetlenek a nagy horderejű strukturális reformok. A versenyképesség rövid távú helyreállításához emellett azt is biztosítani kell, hogy a bérek alakulása jobban összhangban legyen a termelékenység változásával.

- (3) Bár a tényleges GDP-nek a válság során megfigyelt csökkenése jórészt ciklikus, a válság a potenciális kibocsátás szintjére is negatív hatással volt. Emellett a válság a beruházások visszaesése, a hitelhez jutás nehézségei és a növekvő strukturális munkanélküliség következtében középtávon is hatással lehet a potenciális növekedésre. A gazdasági válság hatása továbbá súlyosbítja a népesség idősödése által a potenciális kibocsátásra és az államháztartás fenntarthatóságára gyakorolt negatív hatásokat. Mindezek ismeretében a potenciális növekedés támogatása céljából elengedhetetlen a strukturális reformok ütemének felgyorsítása. Olaszország esetében különösen fontos, hogy az ország reformokat hajtson végre a piaci verseny, az üzleti környezet, a közszolgáltatások színvonala és a munkaerőpiac működése tekintetében, beleértve a szociális kiadások átszervezését egy átfogóbb és egységesebb munkanélküli-ellátási rendszer kialakítása érdekében.
- (4) A program alapjául szolgáló makrogazdasági forgatókönyv szerint a reál-GDP a 2009. évi – 4,8 % (a statisztikai hivatal 2010. március 1-jén kiadott becslése szerint – 5 %) után 2010-ben – 1,1 %-kal – újra növekedni fog, a növekedés üteme a programidőszak további részében pedig 2 %-ra gyorsul. A jelenleg rendelkezésre álló információk ⁽²⁾ fényében úgy tűnik, hogy a forgatókönyv optimista növekedési feltételezéseken alapul. A program inflációs előrejelzése valószínűnek tűnik. A foglalkoztatás növekedésére és a munkanélküliségi rátára vonatkozó előrejelzések a programban optimistábbak, mint a Bizottság szolgálatainak 2009. őszi előrejelzésében, mivel a program a reál-GDP nagyobb növekedésével számol.
- (5) A program 2009-re vonatkozóan a GDP 5,3 %-ára becsüli az államháztartási hiányt. A hiány jelentős romlása – a 2008. évi, GDP-arányosan 2,7 %-os szintről – főként a válság államháztartásra gyakorolt hatásával magyarázható. 2009-ben számos, az európai gazdaságélénkítési tervnek

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az ebben a szövegben említett dokumentumok az alábbi weboldalon érhetők el: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_en.htm

⁽²⁾ Az értékelés a Bizottság szolgálatainak 2009. őszi előrejelzését, 2010. februári időközi előrejelzését, valamint az azóta rendelkezésre bocsátott egyéb információkat veszi figyelembe.

megfelelő élénkítő intézkedéscsomagot fogadtak el, amelyek összege a GDP mintegy 0,7 %-át tette ki; a hatóságok szerint ezeket a források átcsoportosításával és a többletbevételekből teljeskörűen finanszírozni tudták. A programban tervezettek szerint a költségvetési politika a túlzott hiány 2012-ig történő megszüntetése céljából már 2010-ben enyhén, 2011-ben és 2012-ben pedig fokozottan restriktív válik. Ez – az adósságráta igen magas szintjét is figyelembe véve – lényegében összhangban van a Tanács által szorgalmazott exitstratégiával.

- (6) A program 2010-ben 0,3 százalékponttal, 5 %-ra kívánja csökkenteni a GDP-arányos államháztartási hiányt, ami önmagában tekintve elvileg megfelel a 2009. december 2-án elfogadott, a 126. cikk (7) bekezdése szerinti tanácsi ajánlásnak. A GDP arányos bevétel várhatóan 0,5 százalékponttal csökken, már csak azért is, mert kifutnak a 2009-ben ható egyszeri bevételnövelő intézkedések. A GDP arányos kiadás a tervek szerint nagyobb mértékben, 0,8 százalékponttal esik, főleg a 2008 nyarán a 2009–2011-es költségvetési csomaggal elfogadott kiadáskorlátozás miatt. Ez abban nyilvánul majd meg, hogy lassulni fog az elsődleges kiadások növekedési üteme – 2010-ben csak 0,6 % lesz –, többek között az állami beruházások 2009. évi fellendülést követő visszaesése miatt. Maga a 2010. évi költségvetés tartalmaz néhány intézkedést azokon túl, amelyeket már a 2008-ban elfogadott, a 2009–2011-es időszakra vonatkozó költségvetési csomag is tartalmaz, és a hatóságok szerint nem gyakorol hatást a költségvetési pozícióra. Tartalmaz néhány új expanzív intézkedést – összesen a GDP mintegy 0,4 %-ának megfelelő értékben –, amelyek célja az alacsony jövedelmű munkavállalók támogatása és bizonyos egészségügyi és szociális többletkiadások, valamint külföldi katonai missziók finanszírozása. A finanszírozás forrását főként az illegálisan külföldre vitt vagyonra kivetett rendkívüli adó – *scudo fiscale* – egyszeri bevételei adták (2009-ben a GDP 0,35 %-a), mivel ezek kedvező alakulása miatt a 2010. évi költségvetés kapcsán az a döntés született, hogy 2009-ről elhalasztva 2010-ben hajtanak be bizonyos jövedelemadókat, amelyek a becslések szerint összességében a GDP 0,25 %-át teszik majd ki.

A további expanzív intézkedések némi eltérést eredményeznek a 2010-re tett ajánlásoktól, noha el kell ismerni, hogy nagyságrendjük kicsi, és a hatóságok becslése szerint a *scudo fiscale* egyszeri bevételeinek átcsoportosításával finanszírozásuk is teljeskörűen megoldható. A közös módszertan szerinti strukturális egyenleg, azaz a ciklikusan kiigazított, az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított egyenleg 2009-ben a GDP arányában 0,25 százalékponttal romlott, 2010-ben viszont a kiadások visszafogásának köszönhetően várhatóan 0,5 százalékponttal javulni fog.

- (7) A program középtávú költségvetési stratégiájának fő célja, hogy a hiányt 2012-re – a Tanács által a túlzott hiány

megszüntetésére kijelölt határidőre – a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá szorítsa, amihez a 2011. év tekintetében 3,9 %-os, a 2012. év tekintetében pedig 2,7 %-os hiánycélt határoz meg. A kormány a célok eléréséhez a 2009–2011-es időszakra vonatkozó költségvetési csomaggal már elfogadott intézkedéseken túl további konszolidációt irányoz elő, amely 2011-ben GDP-arányosan 0,4 százalékponttal, 2012-ben pedig további 0,8 százalékponttal javítaná az egyenleget. A konszolidációt alátámasztó átfogó intézkedésekről a program nem ad információt, ami miatt a tervezett kiigazítás az összetevők oldaláról nem értékelhető. Az elsődleges egyenleg a tervek szerint 2011-ben a GDP 1,3 %-a, 2012-ben a GDP 2,7 %-a lesz. A tervezett éves konszolidáció 2011-ben GDP-arányosan 0,5 százalékpontos, 2012-ben – százalékpontos strukturális javulást eredményez. Ekképpen úgy tűnik, hogy a költségvetési kiigazítás inkább a program-időszak végére összpontosul. A program megerősíti a középtávú célkitűzés, azaz a strukturális értelemben kiegyensúlyozott költségvetési pozíció melletti elkötelezettséget. Tekintettel a legújabb előrejelzésekre és az adósság szintjére, a középtávú célkitűzés megfelel a Paktum célkitűzéseinek; mindazonáltal a program nem irányozza elő annak a programidőszakon belüli megvalósítását.

- (8) A költségvetés teljesítménye összességében a programban előre jelzettől rosszabbul is alakulhat. Ez a veszély fokozottan fennáll a programidőszak későbbi éveit tekintetében. Először is, a reál-GDP növekedése a 2010 és 2012 közötti időszak egészében alacsonyabban alakulhat a programban feltételezetténél. Ezzel összefüggésben a program érzékenységi elemzése kimutatta, hogy évente 0,5 százalékponttal alacsonyabb GDP-növekedés 2012-ig 0,7 százalékponttal (a 2,7 %-os céllal szemben 3,4 %-ra) növelné az államháztartás GDP-arányos hiányát, továbbá a potenciális növekedésre gyakorolt hatások miatt összességében 0,5 százalékponttal alacsonyabb strukturális kiigazításhoz vezetne a 2010–2012-es időszakban. Másodszer, a 2011. és a 2012. évi költségvetési célok további konszolidációs intézkedések részletes meghatározásán és végrehajtásán alapulnak, a program azonban nem részletezi, hogy milyen átfogó intézkedések támasztják alá ezt a tervezett további kiigazítást a program eredeti, a jogszabályok változatlan-ságán alapuló forgatókönyvéhez képest. A program emellett jellemzően alábecsüli a tényleges kiadási tendenciákat, következként a költségvetési célok eléréséhez szükséges konszolidációs intézkedések nagyságát is. Harmadszor, még a szükséges további konszolidációs intézkedések nélkül is nagy kihívást jelentene megvalósítani a program terveit – amelyek magukban foglalják a 2008 nyarán bevezetett, a 2009–2011-es időszakra vonatkozó költségvetési csomagot –, mivel e tervek már önmagukban is igen jelentős mértékű kiadáscsökkentést irányoznak elő. Ezzel összefüggésben a múltbeli tapasztalatokból kiindulva nem zárható ki a túlköltekezés veszélye központi és helyi szinten; különösen igaz ez a folyó elsődleges kiadásokra, amelyek az utóbbi évtizedben átlagosan mintegy 4,5 %-kal emelkedtek. A 2008. nyári költségvetési csomagban meghatározott szigorú kiadási célok betartásához fokozni kell a kiadások visszafogására irányuló erőfeszítéseket, növelni kell a hatékonyságot és javítani kell a közszolgáltatások színvonalát.

- (9) A bruttó államadósság GDP-hez viszonyított aránya jóval meghaladja a Szerződésben meghatározott referenciaértéket, és az előrejelzések szerint 2010-ben is emelkedő pályán marad. A program becslése szerint az adósságráta a 2008. évi emelkedést követően 2009-ben 9,3 százalékponttal, a GDP 115,1 %-ára (a statisztikai hivatal 2010. március 1-jei becslése szerint 115,8 %-ára) nőtt, főként a magas kamatterhek és a reál-GDP erőteljes csökkenése miatt, amelyeket csak részben ellensúlyozott a még mindig tekintélyes GDP-deflátor hatása. Az adósságot növelte még, hogy az elsődleges egyenleg 1991 óta első ízben negatívvá vált, továbbá növelte az SFA is, főként mivel az államkincstár óvatossági okokból likvid eszközök felhalmozásába kezdett. A program 2010-re az adósságráta további 1,8 százalékpontos emelkedésével számol, mert a kamatterhek adósságnövelő hatását csak részben ellensúlyozza a reál-GDP feltételezett pozitív növekedése és a GDP-deflátor. Az előrejelzés szerint az adósságráta 2011-ben és 2012-ben csökkenő pályára áll és a GDP 114,6 %-ára csökken, leginkább a tervezett pozitív elsődleges egyenlegeknek és a reál-GDP feltételezett gyorsuló növekedésének köszönhetően. Az adósságráta kevésbé kedvezően is alakulhat, mint azt a program várja, különösen 2010 után, amikor a költségvetési konszolidáció kockázatait növeli annak a lehetősége is, hogy a reál-GDP növekedése a programban feltételeztnél kedvezőtlenebbül alakul.
- (10) A középtávú adósság-előrejelzések, amelyek azt feltételezik, hogy a GDP-növekedés fokozatosan helyreáll a válság előtt tervezett mértékre és az adóhányad visszatér a válság előtti szintre, és amelyek magukban foglalják a népesség időskorú részével kapcsolatos kiadások előre jelzett növekedését is, azt mutatják, hogy a programban tervezett költségvetési stratégia önmagában, változatlan politika mellett elegendő lenne az adósságráta 2020-ig történő stabilizálásához.
- (11) A népesség időskorú részének hosszú távú költségvetési hatása egyértelműen alacsonyabb az EU átlagánál, mivel a nyugdíjkiadások az elfogadott reformok teljes körű végrehajtása miatt kevésbé nőttek, mint az EU-ban átlagosan. A nyugdíjkiadások GDP-hez viszonyított aránya még így is a legmagasabbak között van az EU-ban. A programban becsült 2009. évi költségvetési pozíció nem lenne elegendő a jelenlegi adósságráta stabilizálásához. A magas elsődleges többletek elérése ezért hozzájárulna az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos hosszú távú kockázatok mérsékléséhez, amelyeket a Bizottság 2009. évi fenntarthatósági jelentése ⁽¹⁾ közepesnek ítélte.
- (12) Olaszországban az euroövezetbe való csatlakozás óta jelentősen javult a költségvetési irányítás színvonala, köszönhetően a Szerződés és a Stabilitási és Növekedési Paktum által előírt költségvetési korlátoknak. A költségvetési keret azonban több tekintetben is javítható még. A közelmúltban számos kezdeményezést indítottak az olasz költségvetési irányítás színvonalának javítására. Először is, a hagyományosan rövid távú költségvetési tervek problémájának megoldására a kormány 2008 nyarán hároméves költségvetési csomagot fogadott el, amely az egyes évekre vonatkozó tételszintű kiadási és bevételi célszámokon kívül az azok eléréséhez vezető átfogó intézkedéseket is tartalmazta. A hatóságok szerint ezt a gyakorlatot a 2010. évi költségvetés tervezésekor – a gazdasági visszaesést övező bizonytalanságok miatt – nem követték. A költségvetés-tervezés folyamatának reformjáról szóló, 2009-ben elfogadott kerettörvény azonban jogszabályban rögzítette a hároméves tervezési horizontot. Második javításként egyszerűsítették az állami költségvetés szerkezetét, ami lehetővé teszi az erőforrások egyszerűbb és jobban a szakpolitikákhoz igazodó elosztását.
- Harmadszor, a kiadások részletes ellenőrzését szolgáló minisztériumi szintű eljárások bevezetésével intézkedéseket hoztak a kifizetések figyelemmel kísérésének javítására. E két utóbbi intézkedést szintén tartalmazza a kerettörvény, így azok a költségvetési folyamat állandó elemévé váltak. Csak később lesz látható, hogy e reform gyakorlati végrehajtása, amely éveket vesz majd igénybe, meghozza-e a kívánt eredményt, azaz a kiadás-ellenőrzés és a költségvetési irányítás magasabb színvonalát. Előretekintve a költségvetési irányítás előtt álló egyik fő kihívás a költségvetési fedezetelés új keretének részletes meghatározása és végrehajtása lesz, azzal a céllal, hogy az biztosítsa a helyi önkormányzatok elszámoltathatóságát és fokozza a hatékonyságot.
- (13) Noha a nyugdíjreformok végrehajtása és a női köztisztviselők nyugdíjkorhatárának 2009-ben bevezetett fokozatos emelése kedvező fejleménynek minősül, a szociális kiadások összetétele továbbra is a nyugdíjkiadások egyoldalúan magas arányával jellemezhető. Ez visszafogja a többi szociális kiadást, illetve a kutatás és az innováció támogatására irányuló termelékenyebb kiadásokat, emellett a növekedési potenciálra is káros hatással lehet. Emellett, mivel a programidőszak konszolidációs stratégiája a kiadások csökkentésén alapul, jelentős hatékonyságnöveledésre lesz szükség annak biztosításához, hogy ne csökkenjen a közszolgáltatások mennyisége és minősége. A közigazgatás hatékonyságának és gazdaságosságának javítására, valamint a felső-középszintű oktatás szervezeti reformjára irányuló közelmúltbeli erőfeszítések közép-, illetve hosszú távon kedvező költségvetési eredményeket hozhatnak.
- (14) A programban meghatározott, a 2010. évre vonatkozó költségvetési stratégia nagyjából megfelel a 126. cikk (7) bekezdése szerinti tanácsi ajánlásoknak. A hiánycélokat

(1) Az államháztartások fenntarthatóságára vonatkozó, 2009. november 10-i következtetésekből „a Tanács felhívja a tagállamokat, hogy a soron következő stabilitási és konvergenciaprogramjaik során irányítsák figyelmüket a fenntarthatóságot célzó stratégiákra”, továbbá „felkéri a Bizottságot, valamint a Gazdaságpolitikai Bizottságot és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságot, hogy – a következő fenntarthatósági jelentéshez megfelelő időben – további módszereket dolgozzanak ki az államháztartások hosszú távú fenntarthatóságának értékeléséhez”, amelyet 2012-re terveznek.

övező kockázatokat figyelembe véve azonban előfordulhat, hogy a költségvetési stratégia 2011-től kezdve nem lesz összhangban a tanácsi ajánlásokkal. Mindenekelőtt konkrét intézkedésekkel kell alátámasztani a 2011. és a 2012. évi hiánycélokat, a teljes időszakra vonatkozó terveket pedig kellően meg kell erősíteni ahhoz, hogy kezelni tudják a vártnál esetleg rosszabbul alakuló GDP-növekedésből és a kiadási korlátok esetleges túllépéséből eredő kockázatokat. Ugyanez vonatkozik a programban tervezett strukturális kiigazításra is, amely lehet, hogy nem éri el a Tanács által ajánlott mértéket. Ha ezeket a kockázatokat nem kezelik megfelelően és a konszolidációs terveket nem hajtják végre teljes körűen, akkor előfordulhat, hogy a költségvetési stratégia nem lesz elégséges ahhoz, hogy az igen magas adósságrátát 2011–2012 folyamán csökkenő pályára állítsák.

- (15) Ami a stabilitási és konvergenciaprogramok magatartási kódexében meghatározott adatszolgáltatási követelményeket illeti, a program az előírt és a nem kötelező adatok tekintetében részben hiányos⁽¹⁾. A 126. cikk (7) bekezdése szerinti, a túlzott hiány megszüntetéséről szóló 2009. december 2-i ajánlásában a Tanács felkérte továbbá Olaszországot, hogy stabilitási programja aktualizált változataiban külön fejezetben tárgyalja a tanácsi ajánlások végrehajtása terén tett előrelépést. Olaszország ennek az ajánlásnak csak részben tett eleget, mivel nem adott tájékoztatást a 2011–2012-re tervezett további konszolidációt alátámasztó átfogó intézkedésekről.

Összességében megállapítható, hogy a program szerint a GDP-arányos hiány a 2009. évi 5,3 %-ról 2010-ben kismértékben, 5 %-ra szűkül, köszönhetően a 2008 nyarán elfogadott és a 2010. évi költségvetésben megerősített kiadásoldali kiigazításnak. A hiány arányát 2012-ig, a Tanács által a túlzott hiány megszüntetésére előírt határidőig 3 % alá kívánják csökkenteni. E stratégia alapja i. a 2009–2012-es időszakra vonatkozóan 2008 nyarán elfogadott kiadásoldali kiigazítás folytatása; és ii. az a további konszolidáció, amely 2011-ben GDP-arányosan 0,4 százalékponttal, 2012-ben pedig további 0,8 százalékponttal javítaná az egyenleget, amelyet azonban nem támasztottak alá átfogó intézkedésekkel. A 2009-ben a GDP 115 %-át valamivel meghaladó bruttó adósságrátát a program szerint 2010-ben mintegy 117 %-ra emelkedik. A ráta az előrejelzés alapján 2012-ben a GDP 114,6 %-ára csökken, ami megfelel a tervezett költségvetési céloknak és a gazdasági növekedésre vonatkozó feltételezéseknek. A hiány mértéke és az adósságrátát azonban a tervezettnél magasabb is lehet. A program makrogazdasági feltételezései összességében optimis-

tának tűnnek. A program terveinek megvalósítása a tervezett további konszolidációt alátámasztó intézkedések hiányát figyelmen kívül hagyva is nagy kihívást jelent, mivel a tervek már önmagukban is igen jelentős mértékű kiadáscsökkentést irányoznak elő. Ezzel összefüggésben a múltbeli tapasztalatokból kiindulva nem zárható ki a túlköltekezés veszélye. A költségvetési irányítás előtt álló egyik fő kihívás a költségvetés-tervezés reformjának és a költségvetési federalizmus szabályainak végrehajtása lesz, oly módon, hogy az javítsa a helyi önkormányzatok elszámoltathatóságát és biztosítsa a költségvetési fegyelmet. Az elkövetkező években az államháztartás fenntartható pályán tartásához szükséges költségvetési konszolidáció mellett, az igen magas adósságrátát figyelembe véve Olaszország gazdaságpolitikájának további fő feladata az lesz, hogy elősegítse a termelékenységnövekedés gyors és tartós elénkülését, ezáltal helyreállítsa a versenyképességet és gyorsítsa az ország potenciális GDP-jének alacsony ütemű növekedését.

A fenti értékelés alapján és a 2009. december 2-i, az EUMSZ. 126. cikkének (7) bekezdése szerinti ajánlásra is figyelemmel Olaszország felkérést kap a következőkre:

- i. következetesen hajtja végre a tervezett költségvetési kiigazítást, mindenekelőtt 2010-ben a terveknek megfelelően hajtja végre a költségvetési konszolidációt, konkrét intézkedésekkel támassza alá a 2011-re és 2012-re tervezett konszolidációt, valamint álljon készen a szükséges konszolidációs intézkedések elfogadására abban az esetben, ha a 126. cikk (7) bekezdése szerinti ajánlás alapjául szolgáló makrogazdasági forgatókönyv következik be; a túlzott hiány esetén követendő eljárásra vonatkozó ajánlásban előírtaknak megfelelően a költségvetési konszolidáción túl is ragadjon meg minden alkalmat – többek között a kedvezőbb gazdasági feltételekből adódókat is – arra, hogy gyorsítsa a bruttó adósságrátát csökkentését a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaérték felé;
- ii. biztosítsa, hogy a költségvetés-tervezési folyamat reformjának végrehajtásával javuljanak a kiadás-ellenőrzés feltételei és fenntartható legyen a rendezett államháztartás célkitűzése, valamint hogy a költségvetési federalizmus szabályai javítsák a helyi önkormányzatok elszámoltathatóságát és fokozzák a hatékonyságot.

Olaszország arra is felkérést kap, hogy a későbbi évekre vonatkozó kiadási és bevételi előrejelzések indikatív jellegére tekintettel javítsa a magatartási kódex szerinti adatszolgáltatási követelményeknek való megfelelést, és a stabilitási program következő aktualizált változatainak a túlzott hiány esetén követendő eljárással foglalkozó fejezetében adjon több információt az ezen évekre vonatkozó tervezett konszolidációt alátámasztó átfogó intézkedésekről.

⁽¹⁾ A program nem tesz említést különösen azokról a tervezett további konszolidációt alátámasztó, széles körű intézkedésekről, amelyek a középtávú költségvetési célkitűzések megvalósításához szükségesek. Ennek megfelelően a programban a 2011. és a 2012. évi kiadási és bevételi hányadra vonatkozóan megadott adatok nincsenek összhangban a költségvetési célokkal. Emellett a nem kötelező adatok közül nincs bemutatva az államháztartási kiadások funkciók szerinti bontása (a magatartási kódex 2. mellékletének 3. táblázata) és nincsenek megadva a likvid pénzügyi eszközök és a nettó pénzügyi adósság adatai (a magatartási kódex 2. mellékletének 4. táblázata).

A legfontosabb makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása

		2008	2009	2010	2011	2012
Reál-GDP (%-os változás)	SP 2010. január	- 1,0	- 4,8	1,1	2,0	2,0
	BIZ 2009. november	- 1,0	- 4,7	0,7	1,4	n.a.
	SP 2009. feb.	- 0,6	- 2,0	0,3	1,0	n.a.
HICP-infláció (%)	SP 2010. január	3,5	0,8	1,5	2,0	2,0
	BIZ 2009. november	3,5	0,8	1,8	2,0	n.a.
	SP 2009. feb.	3,5	1,2	1,7	2,0	n.a.
Kibocsátási rés ⁽¹⁾ (a potenciális GDP %-ában)	SP 2010. január	1,1	- 4,0	- 3,5	- 2,5	- 1,6
	BIZ 2009. nov. ⁽²⁾	1,3	- 3,6	- 3,2	- 2,5	n.a.
	SP 2009. feb.	0,3	- 2,3	- 2,7	- 2,5	n.a.
Nettó külső finanszírozási képesség/ igény (a GDP %-ában)	SP 2010. január	- 2,9	- 1,8	- 1,6	- 1,3	- 1,3
	BIZ 2009. november	- 2,9	- 2,3	- 2,3	- 2,3	n.a.
	SP 2009. feb.	- 1,6	- 1,3	- 1,1	- 0,9	n.a.
Államháztartási bevétel ⁽³⁾ (a GDP %-ában)	SP 2010. január	46,0	46,4	45,9	45,5	45,6
	BIZ 2009. november	46,0	46,3	45,5	45,4	n.a.
	SP 2009. feb.	46,4	46,8	46,8	46,4	n.a.
Államháztartási kiadás ⁽³⁾ (a GDP %-ában)	SP 2010. január	48,8	51,7	50,9	49,9	49,5
	BIZ 2009. november	48,8	51,6	50,8	50,5	n.a.
	SP 2009. feb.	49,0	50,5	50,0	49,5	n.a.
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2010. január	- 2,7	- 5,3	- 5,0	- 3,9	- 2,7
	BIZ 2009. november	- 2,7	- 5,3	- 5,3	- 5,1	n.a.
	SP 2009. feb.	- 2,6	- 3,7	- 3,3	- 2,9	n.a.
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2010. január	2,4	- 0,5	- 0,1	1,3	2,7
	BIZ 2009. november	2,4	- 0,5	- 0,6	0,1	n.a.
	SP 2009. feb.	2,5	1,3	1,9	2,6	n.a.
Ciklikusan kiigazított egyenleg ⁽¹⁾ (a GDP %-ában)	SP 2010. január	- 3,3	- 3,2	- 3,2	- 2,7	- 1,9
	BIZ 2009. november	- 3,4	- 3,5	- 3,7	- 3,8	n.a.
	SP 2009. feb.	- 2,7	- 2,6	- 1,9	- 1,6	n.a.
Strukturális egyenleg ⁽⁴⁾ (a GDP %-ában)	SP 2010. január	- 3,5	- 3,8	- 3,3	- 2,7	- 1,9
	BIZ 2009. november	- 3,6	- 3,7	- 3,7	- 3,7	n.a.
	SP 2009. feb.	- 2,9	- 2,7	- 2,0	- 1,7	n.a.

		2008	2009	2010	2011	2012
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	SP 2010. január	105,8	115,1	116,9	116,5	114,6
	BIZ 2009. november	105,8	114,6	116,7	117,8	n.a.
	SP 2009. feb.	105,9	110,5	112,0	111,6	n.a.

Megjegyzések:

- (1) Kibocsátási rések és ciklikusan kiigazított egyenlegek a programok szerint, ahogy a Bizottság szolgálatai a programokban szereplő információk alapján újraszámították.
- (2) A 2008–2011-es időszakra vonatkozóan 0,4 %-os, 0,2 %-os, 0,3 %-os, illetve 0,7%-os becslés szerinti potenciális növekedés alapján.
- (3) A programban szereplő bevételi és kiadási adatok változatlan jogszabályi háttérrel feltételező trendek. A célul kitűzött államháztartási egyenlegek 2011-ben a GDP 0,4 %-át, 2012-ben pedig GDP 0,8 %-át kitevő további egyenlegjavító intézkedéseket tartalmaznak.
- (4) Ciklikusan kiigazított, az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított egyenleg. Az egyszeri és más átmeneti intézkedések 2008-ban a GDP 0,2 %-át, 2009-ben a GDP 0,6 %-át és 2010-ban a GDP 0,1 %-át teszik ki; a legújabb program szerint valamennyi hiánycsökkentő. Egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések a Bizottság szolgálatainak 2009. őszi előrejelzése alapján: a GDP 0,2 %-a 2008-ban és 2009-ben is (mindkettő hiánycsökkentő), a GDP 0 %-a 2010-ben és a GDP 0,1 %-a 2011-ben (mindkettő hiánynövelő).

Forrás:

Stabilitási program (SP); a Bizottság szolgálatainak 2009. őszi előrejelzése (BIZ); a Bizottság szolgálatainak számításai.